

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 38P/217/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208479
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušana Kuchariková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123208479.3

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúce z matky D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, G. D. a z otca H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. J. X, E., o návrhu matky, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. zakazuje otcovi H. B., nar. XX.XX.XXXX styk s mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX každý párný piatok od 15:30 hod. do 17:30 hod. a každú párnú sobotu v čase od 09:00 hod. do 11:00 hod. v priestoroch OZ Centrum Návrat,

II. toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp zn. 38P/235/2023 o zmenu úpravy styku,

III. žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.09.2023 matka žiadala, aby súd neodkladným opatrením zakázal styk otca s maloletými deťmi. Podanie nebolo úplne a bolo nezrozumiteľné. V časti návrhu žiadala o monitorovacie zariadenie. Tento návrh bol vylúčený na samostatné konanie do registra C.

2. Súd rozsudkom sp. zn. 27P/135/2019 zo dňa 27.1.2022 zveril deti mal. A. B. a mal. C. B. do osobnej starostlivosti matky a zároveň upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný piatok od 15:30 hod. do 17:30 hod. a každú párnú sobotu v čase od 09:00 hod. do 11:00 hod. v priestoroch OZ Centrum Návrat za prítomnosti pracovníka tohto združenia.

3. V návrhu matka uviedla, že má dôvodné obavy o svoj život a život svojich detí. Otec maloletých detí je obžalovaný z nebezpečného prenasledovania matky, kde je vedené trestné konanie 5T/59/2021. Po ukončení posledného súdneho pojednávania dňa 12.4.2023 sa jej po ukončení vyhrážal smrťou, bol vzatý do vyšetrovacej väzby a je obvinený za nebezpečné vyhrážanie. V tomto prípade bol spracovaný znalecký posudok z odboru psychiatrie, ktorého záverom bolo, že obvinený trpí bludovou poruchou a zmiešanou poruchou osobnosti. V súčasnosti nie je schopný chápať zmysel trestného konania a využíva ho ako formu na prezentovanie svojich paranoidných presvedčení. Ďalší znalec skonštatoval, že je na slobode z psychiatrického hľadiska nebezpečný a bez adekvátnej liečby existuje riziko pokračovania analogickej trestnej činnosti, preto mu navrhol uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou. Na základe toho, bol 1.8.2023 prevezený na psychiatriu. Počas pobytu na psychiatrii, dňa 5.8.2023 kontaktoval matku emailom. Taktiež dňa 7.8.2023 a následne 18.8.2023. Ani v jednom emaili sa nepýtal ako sa majú deti, riešil len to, že žiada matku o zníženie výživného na deti a nátlakovým spôsobom sa snažil nanútiť pre deti lístky na koncert, ktorý sa mal uskutočniť po návrhu. Počas pobytu na psychiatrii telefonoval aj kolíznej opatrovníčke, ktorá potom kontaktovala matku. Dňa 30.8.2023 matke

telefonovala pani z centra Návrat, s tým, že si otec žiadal hneď 2.8.2023 stretnutie s deťmi. Nakoľko nebol párný týždeň a deti boli v tom čase na prázdninách, stretnutie neprebehlo. Deti o tom, že bol otec vo vyšetrovacej väzbe nevedia. Matka si nevie predstaviť ako by to deti rozhodilo, keby ich vo svojom stave teraz stretol a povedal im kde bol, čo by predpokladá nezabudol vyčítať matke. Momentálne sú deti od kedy neprebíha stretávanie úplne zdravé aj fyzicky. Matka dňa 07.09.2023 dostala informáciu o tom, že od 31.8.2023 je otec prepustený z psychiatrie a dožaduje sa stretnutia s dievčatami čo najskôr. V znaleckom posudku sa uvádza, že je nebezpečný pre spoločnosť a neuvedomuje si dôsledky svojho konania, nie sú chránené deti.

4. Dňa 28.09.2023 matka predložila doplnenie k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh vo veci samej o zmenu úpravy styku, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie.

5. Matka svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila týmito skutočnosťami:

6. Od úpravy styku nedošlo k žiadnej zmene rozsahu styku a to ani rozhodnutím súdu a ani dohodou rodičov. Styk sa do apríla 2023 realizoval v súlade s rozhodnutím súdu. Mal. A. a mal. C. sa tak s otcom stretávali v OZ Centrum Návrat pod dohľadom pracovníka tohto zariadenia. Správanie otca počas realizácie styku bolo opakovane nepredvídateľne a neprimerané. Opakovane tak boli mal. deti svedkami nedôvodného kriku otca, plaču otca, či urážok na adresu matky. Obe mal. dcéry boli vystavované nepriemernému emočnému zaťaženiu, čo ich významom spôsobom negatívne zasahovalo. Z uvedeného dôvodu museli byť stretnutia korigované zo strany pracovníka OZ Návrat, pričom opakovane museli byť predčasne ukončené. Po stretnutiach boli obe dcéry rozrušené a nervózne. Svoje vnútorné napätie uvoľňovali vzájomnými fyzickými útokmi proti sebe. V noci mali narušený, nepokojný spánok. V mesiaci apríl 2023 bol otec vzatý do väzby v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním, ktoré bolo voči otcovi vedené pre podozrenie zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa ust. 360 ods. 1,2 písm. b) TZ, ktorého sa mal dopustiť voči matke. Súčasne bolo v danom čase vedené aj trestné konanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu nebezpečného prenasledovania (sp. zn. 5T/59/2021) voči matke a mal. deťom. V rámci vyšetrovania boli vypracované viaceré znalecké posudky vrátane znaleckého posudku z odboru psychiatria k osobe otca. Zo záverov posudku vyplýva, že u otca ako obvineného boli zistené prejavy duševnej poruchy - bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy zmiešanej poruchy osobnosti. Ďalej znalec konštatuje, že pobyt obvineného na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný, nakoľko bez adekvátnej psychiatrickej liečby existuje riziko pokračovania analogickej trestnej činnosti. (Uznesenie Okresnej prokuratúry Prešov o zastavení trestného stíhania, sp. zn. 2Pv242/23/7707-82 zo dňa 01.08.2023). V nadväznosti na výsledky vykonaného znaleckého dokazovania bolo trestné konanie na základe vyššie uvedeného Uznesenia zastavené. Trestné konanie vedené voči otcovi na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 5T/59/2021 bolo z dôvodu podľa ust. § 290 ods. 1 TP v spojení s ust. § 283 ods. 1 z dôvodu podľa ust. 228 ods. 2 písm. c) TP prerušené. Od 1.8.2023 bol otec umiestnený na Psychiatrickom oddelení FNsP H. K. L. E., z ktorého bol následne dňa 31.08.2023 pre jeho nesúhlas s hospitalizáciou prepustený. Od toho času sa otec nachádza na slobode a jeho zdravotný stav nie je kompenzovaný. Navyše počas hospitalizácie otca na psychiatrickom oddelení boli spozorované poruchy sexuálneho zamerania, konkrétne podozrenie na pedofíliu (uvedené v oznámení FNsP o prepustení pacienta zo dňa 22.08.2023). Matka vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nadobudla dôvodné obavy o zdravie, život mal. detí, ale aj o zdravý duševný, ako aj morálny vývoj tak mal. A., ako aj mal. C..

7. Súd po oboznámení sa s návrhom, správou opatrovníka o výchovných a rodinných pomeroch, a ostatnými listinami zo spisu zistil tento skutkový stav:

8. Zo správy opatrovníka zo dňa 27.09.2023 vyplýva, že rodičia maloletých nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2018. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.1.2022 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné v sume 140 € mesačne na mal. A. a 120 € mesačne na maloletú C.. Styk otca s maloletými deťmi bol upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný piatok od 15:30 hod. do 17:30 hod. a každú párnú sobotu v čase od 9:00 hod. do 11:00 hod. v priestoroch OZ Centrum Návrat za prítomnosti pracovníka Centra. Stretnutia otca s maloletými deťmi prebiehajú v OZ Návrat už od roku 2019. Opatrovník kontaktoval aj pracovníčku Centra, pani K. D., ktorá bola doposiaľ prítomná pri takmer všetkých stretnutiach otca s maloletými deťmi. Uviedla, že stretnutia, kedy bol otcov stav kompenzovaný, prebehli bez zásadnejších problémov, dcéram venoval svoj čas plnohodnotne a bola medzi nimi pozitívna interakcia. Uskutočnili sa však aj

stretnutia, kedy sa otec pred deťmi nevhodne vyjadroval na adresu matky a jeho správanie muselo byť korigované zo strany pracovníkov Centra Návrat. Posledné stretnutie otca s deťmi prebehlo v marci 2023, nakoľko bol otec v apríli 2023 vzatý do vyšetrovacej väzby z dôvodu prečinu nebezpečného vyhrážania. V auguste 2023 matka detí oznámila, že trestné konanie bolo zastavené pre nepríčetnosť otca. Zároveň oboznámila s výsledkom znaleckého posudku, z ktorého záverov vyplýva, že u otca boli zistené prejavy duševnej poruchy, bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy zmiešanej poruchy osobnosti. Znalec v posudku skonštatoval, že pobyt otca na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný, nakoľko bez adekvátnej psychiatrickej liečby existuje riziko pokračovania analogickej trestnej činnosti a preto mu navrhol uložiť ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Otec bol dňa 1.8.2023 prepustený z väzby a prevezený na Psychiatrické oddelenie FNsP v Prešove, kde bol až do konca augusta 2023. Otec kontaktoval oddelenie SPODaSK počas jeho výkonu väzby v pravidelných intervaloch telefonicky ako aj písomne. Sťažoval sa, že nemá žiadne informácie o deťoch a žiadal, aby opatrovník kontaktoval matku detí a prinútil ju k tomu, aby mu tieto informácie poskytovala. Opakovane žiadal, aby zabezpečili psychiatrické vyšetrenie matky, nakoľko tvrdil, že matka detí nie je v poriadku. Otec kontaktoval oddelenie SPODaSK aj počas jeho pobytu na psychiatrickom oddelení. Opäť sa sťažoval na skutočnosť, že matka detí ho žiadnym spôsobom nekontaktuje a nepodáva mu informácie o jeho deťoch, ako mu zničila život, ako klame a pod. Obsahom rozhovorov bola aj téma zníženia výživného, ktoré sa vedie na Okresnom súde v Prešove pod spisovou značkou 38P/127/2023. Dňa 6.9.2023 opatrovníka skontaktoval otec s tým, že už je prepustený z psychiatrie a očakáva stretnutie s deťmi v uvedený týždeň, tak ako je to uvedené v rozsudku. Stretnutie sa neuskutočnilo z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu maloletých detí. Ďalšie stretnutia, ktoré mali prebehnúť v mesiaci september 2023 sa neuskutočnilo z dôvodu neprítomnosti pracovníčky OZ Návrat, ktorá bola odcestovaná v zahraničí. S matkou maloletých detí je oddelenie SPODaSK takisto v pravidelnom telefonickom a mailovom kontakte. Toho času žije spolu s maloletými deťmi v Prešove, obáva sa o svoj aj život svojich detí. Po tom ako sa dozvedela, že otec bol prepustený z psychiatrie, si podala výpoveď v práci, aby mohla dcéry po skončení vyučovania čo najskôr vyzdvihnúť. Takisto matka oznámila, že od minulého štvrtka má policajnú ochranu. Čo sa týka maloletých detí, tie nemajú zatiaľ žiadnu vedomosť o prebiehajúcom trestnom konaní, o väzbe ich otca ani o jeho pobyte na psychiatrickom oddelení. Matka uvádza, že od času, kedy sa s otcom nestretli (od apríla 2023) sa ich psychický aj fyzický stav výrazne zlepšil. Na otca sa nepýtajú. Vzhľadom na skutočnosť, že od posledného stretnutia otca s maloletými deťmi prešiel už polrok a odohrali sa viaceré udalosti (trestné konanie, väzba otca, pobyt na psychiatrii), opatrovník nedokáže odhadnúť reakciu detí a otca pri ich najbližšej interakcii.

9. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

13. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu strán a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

15. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

17. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

18. Súd mal v danom prípade, s poukazom na vyššie uvedené Uznesenie Okresnej prokuratúry Prešov o zastavení trestného stíhania, sp. zn. 2Pv242/23/7707-82 zo dňa 01.08.2023, Uznesenie OS Prešov č. k. 5T/59/2021-779 o prerušení trestného stíhania a Oznámenie FNsP Prešov zo dňa 22.08.2023 za to, že súčasný stav v rodine maloletých je dôvodné upraviť neodkladným opatrením a to s ohľadom na záujem maloletých detí a ich budúci zdravý fyzický, psychický i sociálny vývin.

19. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

20. Zo všetkých pravidiel a povinností dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je výnimkou prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa, ktoré musia byť natoľko závažné, že okrem záujmu dieťaťa vyvoláva potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Pri skúmaní dôvodnosti návrhu niektorého z rodičov na obmedzenie prípadne zákaz styku druhého rodiča s maloletým je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, prečo bol takýto návrh podaný. Je potrebné predovšetkým skúmať, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

21. Pri obmedzení či zákaze styku je vždy potrebné starostlivo zvážiť, nakoľko by problematické chovanie rodiča mohlo ohrozovať ďalší vývoj dieťaťa a či je záujem maloletého dieťaťa byť chránené pred týmto spôsobom chovania rodiča nadradený záujmu dieťaťa kontaktovať sa s druhým rodičom. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením krajného charakteru výrazne zasahujúcim do rodičovských práv, preto by k jeho nariadeniu mal súd pristúpiť len v jednoznačne odôvodnených prípadoch. Dôvodom na zákaz styku môže byť každopádne potenciálna ujma na fyzickom zdraví dieťaťa, ujma na psychickom zdraví dieťaťa a ujma v inej než v zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná). Pre úplnosť je potrebné uviesť, že k zákazu styku môže dôjsť aj v prípade, kedy síce nedošlo k závažnému konaniu zo strany druhého rodiča voči dieťaťu ani k ohrozeniu dieťaťa, avšak hrozí tu riziko, že by sa tak mohlo stať. Takýto dôvod prichádza do úvahy najmä u rodičov, ktorých osobnosť či psychický stav preukázateľne predstavuje riziko možného ohrozenia dieťaťa alebo jeho budúceho vývoja, vrátane vývoja psychosociálneho.

22. Súd vzhľadom na krátku zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal pri rozhodovaní z listinných dôkazov, na základe ktorých dospel k záveru, že záujem maloletých detí byť chránené pred týmto spôsobom chovania rodiča pokladal súd za nadradený záujmu dieťaťa kontaktovať sa s druhým rodičom, preto pokladal za vhodné a potrebné dočasne touto cestou korigovať pomery v rodine maloletých detí. Súd mal dostatočne osvedčenú podstatnú zmenu pomerov v rodine mal. detí, ktorá by dôvodila nevyhnutný a bezodkladný odklon od rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 27P/135/2019 zo dňa 27.01.2022 v časti úpravy styku. Zároveň súd vníma riziko súvisiace s nepredvídateľným správaním otca. Je potrebné zdôrazniť, že znalec v trestnom konaní v znaleckom posudku č.98 zo dňa 22.06.2023 konštatoval, že pobyt obvineného na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný, nakoľko bez adekvátnej psychiatrickej liečby existuje riziko pokračovania analogickej trestnej činnosti. (Uznesenie Okresnej prokuratúry Prešov o zastavení trestného stíhania, sp. zn. 2Pv242/23/7707-82 zo dňa 01.08.2023). Za súčasného stavu, kedy zdravotný stav otca nie je stabilizovaný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný, predstavuje osobný kontakt s otcom pre mal. A., ako aj pre mal. C. tak závažne nebezpečenstvo, ktoré môže mať nezvratné vážne následky na ich zdravom vývoji. Z uvedeného dôvodu nie je za súčasného stavu (bez preukázanej účinnej psychiatrickej liečby) v záujme mal. detí, aby sa styk s otcom realizoval. Z doposiaľ preukázaných skutočností je zrejmé, že vzhľadom na súčasné pomery sú emočné potreby maloletých detí a tým ich zdravý psychický vývoj pri realizácii styku vážne ohrozené až narušené. Je nepochybné, že k dnešnému dňu sú už obe mal. deti vnútorne negatívne poznačené prejavmi správania otca a tieto negatívne dopady

je nutné do budúcnosti minimalizovať. Z vyššie uvedených dôvodov je nevyhnutný okamžitý zásah do týchto pomerov zo strany súdu. V opačnom prípade by pri pokračovaní v súčasne nastavenom styku dochádzalo k porušovaniu najlepšieho záujmu mal. detí. Dočasnou úpravou styku formou neodkladného opatrenia je možné toto ohrozenie záujmu mal. detí zmierniť až eliminovať.

23. Súd zároveň uvádza, že nejde o konečnú úpravu vzťahov medzi účastníkmi a že nariadením neodkladného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov. V konaní o veci samej o zmenu úpravy styku sp. zn. 38P/235/2023 súd vykoná potrebné rozsiahlejšie dokazovanie za účelom spoľahlivého a dostatočného zistenia skutkového stavu tak, aby rozhodnutie bolo v prospech a v najlepšom záujme maloletých detí, rešpektujúc právo každého z rodičov na stretnutie s dieťaťom.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Toto neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením.